

Prejeto	09-12-2013	Priloge
Sign.znak	Številka zadeve:	Vredn.:
218	0141-9/2013/10	

POROČILO O ZUNANJI EVALVACIJI VIŠJE STROKOVNE ŠOLE

Šola: SKALDENS, Višja strokovna šola za ustne higienike

Direktor: Alenka Skalerič

Ravnatelj: akad. prof. dr. Uroš Skalerič

Datum obiska: 29.10. 2013

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je dne 19.9.2013 imenoval skupino strokovnjakov za presojo v postopku zunanje evalvacije, v sestavi:

Predsednik: Dr. Dušan Krnel

Članica: Andreja Peserl, mag.

Član: Dr. Zvonko Šošič

Član: Tine Janežič

Predstavnica agencije je bila Maja Milas

Podpis predsednika(ce) skupine strokovnjakov:

Datum oddaje skupnega poročila agenciji: 4.12. 2013

Izpolni agencija:

Datum posredovanja evalvacijskega poročila višji strokovni šoli: 19.12.2013

Datum prejema pripomb višje strokovne šole k evalvacijskemu poročilu: /

Datum prejema končnega evalvacijskega poročila: 9.12.2013

UVOD

Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je na podlagi prvega odstavka 51. člena Zakona o visokem šolstvu in 22. člena Meril za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol za zunanjo evalvacijo SKALDENS, Višje strokovne šola za ustne higienike imenoval skupino strokovnjakov, v sestavi:

dr. Dušan Krnel, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, predsednik
Andreja Peserl, mag., Šolski center Maribor - Višja strokovna šola, članica
dr. Zvonko Šošič, Škola Narodnog zdravlja »Andrija Štampar«, član
Tine Janežič, študent, član

Predstavnica NAKVIS je bila Maja Milas.

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in strokovno gradivo prejela 30.9.2013.

Obisk Višje strokovne šole za ustne higienike je bil opravljen dne 29.10. 2013 in je potekal po urniku, ki je bil usklajen z vodstvom šole.

Pregledano gradivo je vsebovalo vse dokumente, ki so predvideni v 16. in 17. členu Meril za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol. Skupina strokovnjakov je z elektronsko komunikacijo in pripravljanim sestankom s tujim strokovnjakom, ki je potekal pred obiskom dne 22.10.2013, vsebinsko uskladila priprave na obisk in kasneje pripravila skupno poročilo o zunanji evalvaciji.

V intervjujih so sodelovali:

- ravnatelj,
- predavatelji in inštruktorji (5),
- člani komisije za kakovost (1),
- člani študentskega sveta (1),
- izredni študenti (3),
- strokovni sodelavci (1),
- diplomanti (2),
- predstavniki delodajalcev (1)

Skupini strokovnjakov so bili zagotovljeni primerni pogoji za delo. Omogočen ji je bil vpogled v ključne dejavnosti šole. Organiziran in izveden je bil tudi obisk Stomatološke klinike, kjer poteka praktično usposabljanje in kjer je eden od diplomantov tudi zaposlen.

Med obiskom je bil skupini strokovnjakov omogočen tudi vpogled v nekatere dokumente, ki niso bili sestavni del gradiva (Evidenca o izvajanju izobraževalnega procesa, Evidenca diplomskih nalog,). Na osnovi vseh predloženih dokumentov in informacij, pridobljenih v pogovorih z izbranimi skupinami sogovornikov, je skupina strokovnjakov oblikovala preliminarno ustno poročilo, ki ga je predsednik ob koncu obiska predstavil vodstvu šole, predstavnikom zaposlenih in predstavnikom študentov.

1. VPETOST V OKOLJE

Višja strokovna šola za ustne higienike, ki deluje v sklopu zasebnega zdravstvenega zavoda SKALDENS ima izdelano in javno objavljeno vizijo in poslanstvo. Besedili sta dostopni na spletu in v drugih dokumentih. Poslanstvo šole je izobraževati ustnega higienika in s tem preko preventivnih dejavnosti vplivati na izboljšanje oralnega zdravja pri vseh skupinah prebivalcev. Poslanstvo je družbeno pomembno, a žal premalo priznано tudi znotraj zobozdravstvene stroke. Tako, da šola ostaja v svojih prizadevanjih osamljena, kar deluje zavirajoče na njen razvoj in večjo prepoznavnost v javnosti. Vizija izhaja iz visokih standardov preventivnega zdravstva v skandinavskih deželah, oziroma razvitih državah Zahodne Evrope, kjer je razmerje 1 higienik na 3 zobozdravnike. Cilj šole za naslednje desetletje za Slovenijo je razmerje 1 : 5. Kakšno je dosedanje stanje in kakšni so uspehi šole na tem področju iz dokumentov ni razvidno. Glede na dosedanje število diplomantov in število diplomantov z opravljenim strokovnim izpitom, sklepamo, da bo cilje težko uresničiti. Glede na organiziranost zobozdravstva v Sloveniji, kjer je znaten delež privatnih ordinacij, pa tudi zaradi splošnih ekonomskih razmer je napovedovanje zaposlovanja ustnih higienikov precej nevhvaležno. Trenutno šola ne razpolaga s podatki o zaposlenosti in zaposljivosti svojih diplomantov, oziroma kdo so potencialni delodajalci in kakšna je ocena potreb po ustnih higienikih. Šola tudi še nima vzpostavljenih mehanizmov za zasledovanje zaposlenosti in zaposljivosti, na primer alumni kluba ali anketiranja delodajalcev. Izvedeno je anketiranje diplomantov, vendar so rezultati anket zelo skopi in je njihova veljavnost vprašljiva. Po navedbi predstavnikov VSŠ Skaldens, šola izobražuje kadre, ki so deficitarni in spadajo med še ne dovolj uveljavljene zdravstvene poklice. Z večjo osveščenostjo prebivalstva in bolj organiziranim zobozdravstvom sklepajo, da bi se povečalo povpraševanje tudi po teh kadrih. Strategija v smeri zagotavljanja zaposljivosti in zaposlenosti se gradi tudi z oblikovanjem kompetenc tega izobrazbenega profila, pri katerem na državnem nivoju sodeluje tudi VSŠ Skaldens. Na skromno vpetost v okolje sklepamo tudi po sistemu študentskega praktičnega usposabljanja, saj VSŠ Skaldens v ta namen nima podpisanih pogodb z zdravstvenimi zavodi ali zobozdravstvenimi organizacijami. Zaradi specifičnosti praktičnega dela (delo s pacienti) je vse praktično izobraževanje organizirano na Stomatološki kliniki. Tako tudi v tem šola ni primerljiva z drugimi višjimi strokovnimi šolami, kjer praktično izobraževanje poteka v podjetjih odnosno tam, kjer bodo bodoči diplomanti zaposleni. Predavatelji prihajajo le z dveh ustanov: Medicinske fakultete in Univerzitetnega kliničnega centra, tako da je tudi v tem pogledu omejeno povezovanje z okoljem in prepoznavanje v okolju. Vprašanje je tudi v kolikšni meri je to povezovanje dvosmerno, kako delovanje VSŠ Skaldens vpliva na visokošolske inštitucije oz. zdravstvene zavode od koder prihajajo predavatelji in kako s tem oblikuje svojo identiteto. Nekaj aktivnosti usmerjenih v strokovno okolje in širšo javnost je šola izvajala v sodelovanju z Društvom zobozdravstvenih delavcev Sloveniji, načrtujejo pa še nekaj povezav s strokovnimi društvi s področja zobozdravstva. Šola formalno nima vzpostavljenih mednarodnih povezav. Tako sodelovanje v projektih in raziskovalnem delu, kot seznanjanje s tujimi izkušnjami, potekajo zaradi lastnega angažmaja posameznih predavateljev.

Glede na veliko konkurenčnost drugih visokošolskih ustanov v okolju šole, je prepoznavnost šole majhna. Šola nima svoje predstavitvene publikacije, predstavitev na spletni strani pa je skromna in pomanjkljiva. Ima pa v strategiji razvoja med strateškimi cilji navedeno tudi krepitev prepoznavnosti šole in posledično zvišanje števila študentov, ki je za višjo strokovno šolo relativno nizko. Med precej splošnimi strateškimi cilji kot so doseganje odličnosti in zagotavljanje kakovosti so še drugi cilji, ki so vsaj posredno usmerjeni k povezovanju šole z okoljem. Ti cilji so na primer usposabljanje za komunikacijo na vseh ravneh delovanja šole, promocija zdravja in ohranjanje stikov med diplomanti ter med diplomanti in šolo. Katere dejavnosti vodijo k uresničevanju teh ciljev (sodelovanje v projektih, sodelovanje s sorodnimi šolami, internacionalizacija...) in kakšni so roki za doseganje teh ciljev ni opredeljeno. Tudi

ugotavljanje konkurenčnosti diplomantov je eden od kriterijev, ki ga je pri VSŠ Skaldens zaradi njihove izjemnosti nemogoče uporabiti kot kriterij za zunanjo evalvacijo. Po zagotovilih predstavnikov šole so vsi diplomanti in absolventi zaposleni. Prav iz podatkov o zaposlitvah brez opravljene diplome lahko sklepamo na visoko zaposljivost študentov VSŠ Skaldens in na potrebe po tem izobrazbenem profilu. Edini strateški cilji, ki se neposredno navezujejo na kvaliteto študijskega procesa je še večji poudarek na praktičnem delu, ki temelji predvsem na željah študentov, ne pa na poglobljeni analizi izvajanja študij in študijskega programa.

Izvajanje resnično sodobnega problemsko zasnovanega študija bi prav zaradi majhnega števila študentov bilo mogoče. Tudi to, čeprav zajeto v strategijo razvoja, pa je težko uresničljivo brez dovolj velike ekipe lastnih učiteljskih in raziskovalnih kadrov. Pripadnost šoli, se težko razvija le z gostujočimi učitelji, saj se ti večinoma identificirajo s svojo matično ustanovo.

S pomočjo študentskih anket in drugih virov podatkov (sistem VIS) poskuša šola spremljati tudi učne izide in pridobljene kompetence. Zasledujejo povprečne ocene in število opravljanj posameznega izpita ter načrtujejo ukrepe (npr. osebne konzultacije). Referent za študente zbira podatke o študentih in diplomantih, predvsem na osnovi anket. Podatki s študentskih anket kažejo relativno visoko zadovoljstvo študentov s študijskim programom, oblikami študija in učitelji.

Čeprav šola ni več v vzpostavljanju (letos vpisuje 11 generacijo), še nima vzpostavljenega kluba alumnov, da bi na ta način širila svoje poslanstvo, vizijo in pripadnost, pa tudi zasledovala zaposlitve in zaposljivost diplomantov. Slednje, ki povezano s spremljanjem učnih izidov in pridobljenih kompetenc, se delno zasleduje s pomočjo anketiranja diplomantov. Čeprav je do jeseni 2012 diplomiralo le 40 študentov (v letu 2011 pa se je eno leto po diplomi zaposlilo le 14,9 % diplomantov), anketa za diplomante, kljub majhnemu vzorcu, kaže na potencialno uporabnost podatkov v smislu izboljšanja kakovosti izobraževanja, zaposljivosti diplomantov in sledenju njihovi profesionalni poti. Zaposljivost in konkurenčnost svojih diplomantov naj bi v bodoče šola ugotavljala tudi pri delodajalcih z rednim anketiranjem.

Prednosti:

- poslanstvo in vizija razvoja sta jasno opredeljeni in objavljeni na spletni strani šole,
- diplomanti šole so po mnenju delodajalcev visoko zaposljivi in konkurenčni na trgu dela.

Priložnost za izboljšanje:

- vzpostavitev alumni kluba,
- vzpostavitev mehanizmov za ugotavljanje in sledenje zaposlovanja diplomantov,
- vzpostavljanje mehanizmov za sledenje trga dela za poklicni profil, ki ga šola izobražuje,
- izdelava strategije za uresničevanje zastavljenih ciljev,
- vzpostavljanje mednarodnih povezav,
- dejavnosti za večjo prepoznavnost šole v javnosti,
- intenziviranje sodelovanja z gospodarskimi družbami.

Neskladnosti niso bile ugotovljene.

2. DELOVANJE VIŠJE STROKOVNE ŠOLE

Skaldens, zasebni zdravstveni zavod, je ustanovljen z pogodbo o ustanovitvi 15. 1. 2003, v okviru katerega je organizirana Višja strokovna šola za ustne higienike.

Višja strokovna šola za ustne higienike izobražuje za poklic ustnega higienika/ustne higieničarke. Preventivna zobozdravstvena dejavnost ustnega higienika pomeni zmanjšanje zobne gnilobe med otroci in mladino ter odraslim prebivalstvom in zmanjšanje parodontalne bolezni ter z njo povezanimi nekaterimi sistemskimi boleznimi. Skupaj z zobozdravnikom in zobozdravniško asistentko (medicinsko sestro) predstavlja profil ustnega higienika pomemben člen preventivne zobozdravstvene dejavnosti. Osnova preprečevanja obeh bolezni je ustrezno odstranjevanje zobnih oblog na osebni in profesionalni ravni. Motivacija, pouk in kontrola ustne higiene ter odstranitev mehkih in trdih zobnih oblog predstavljajo temelj delovanja ustnega higienika.

Višješolski študijski program Ustni higienik je namenjen vsem tistim študentom, ki se želijo takoj po opravljeni diplomji zaposliti in delati v preventivni zobozdravstveni dejavnosti. Program je usmerjen v takojšnjo uporabo teoretično pridobljenih znanj, zato je velik poudarek na praktičnemu delu v zobozdravstveni ordinaciji.

Strateški cilji Višje strokovne šole so: prizadevanje za večji poudarek praktičnega dela študentov; zagotavljanje optimalnih prostorskih, materialnih in kadrovskih pogojev za delovanje in razvoj šole, permanentno spremljanje stroke in posodabljanje programa, usposabljanje za komunikacijo in negovanje splošno veljavnih človeških vrednot na vseh ravneh delovanja šole, ohranjanje stikov med diplomanti ter med diplomanti in šolo, promocija zdravja s poudarkom na oralnem zdravju posameznika, doseči odličnost in si vsako leto glede kakovosti postaviti višje cilje, krepitev prepoznavnosti Višje strokovne šole.

Iz prejete dokumentacije po opravljenem obisku je razvidno, da šola le delno sledi nekaterim načrtovanim ciljem in strategiji. Vizijo in specifične cilje šola opredeljuje v »Poslovniku kakovosti« in v dokumentu »Poslanstvo, vizija in strategija Višje strokovne šole za ustne higienike«.

Posebnosti Višje strokovne šole s programom Ustni higienik so majhne skupine študentov, ki omogočajo stalno interakcijo med vsemi deležniki izobraževanja. Predavatelji so priznani vrhunski strokovnjaki iz prakse in akademske sfere. Višja strokovna šola načrtuje svoje delo v petletnem planu oz. dolgoročnem planu ter s cilji in nalogami, ki so del letnega delovnega načrta šole. S petletnim razvojnim programom načrtujejo in določajo osnovne smernice in procese razvoja. Letni delovni načrt pripravi posamezni predavatelj.

Na podlagi pregledane dokumentacije ugotavljamo, da ima Višja strokovna šola v skladu z Zakonom o višjem strokovnem izobraževanju oblikovane organe Višje strokovne šole: ravnatelja, Strateški svet, Predavateljski zbor, Strokovne aktivne, Študijsko komisijo in Komisijo za spremljanje in zagotavljanje kakovosti (razvidno iz naknadno prejete dokumentacije). Iz priložene dokumentacije »Pravilnik o delovanju Višje strokovne šole za ustne higienike« je razvidno, da so organi ustrezno sestavljeni, z izjemo Strateškega sveta, ki ima poleg treh predavateljev, dveh predstavnikov delodajalcev, enega diplomanta v svoji sestavi samo enega predstavnika študentov (ustrezno število predstavnikov študentov naj bi bilo dva).

Tako sestavo strateškega sveta vodstvo VSŠ opredeljuje z dejstvom: »glede na relativno nizko število vpisanih študentov od leta 2004 (povprečje je 12) menimo, da en predstavnik študentov v Strateškem svetu povsem ustrezno zastopa in izraža interese ostalih študentov. V primeru večjega vpisa študentov se bo število študentov v organih ustrezno povečevalo« (iz pojasnila VSŠ komisiji Nakvisa).

Iz razgovorov s predsednikom Strateškega sveta, predsednikom Komisije za kakovost in predsednico Študijske komisije ter s člani posameznih komisij je razvidno, da se posamezni člani sicer dobivajo na neformalnih sestankih, formalnih sestankov pa ne organizirajo. Na obisku smo strokovnjaki želeli videti zapisnike Strateškega sveta, Komisije za kakovost, Študijske komisije, Predavateljskega zbora. Referentka VSŠ nam zapisnikov ni posredovala, z obrazložitvijo, da VSŠ zapisnikov nima.

Študenti so vključeni v organe VSŠ, ker pa se člani niso srečevali na sestankih, tudi študenti niso bili pozvani k sodelovanju.

Višja strokovna šola vodi naslednje evidence o svojem delovanju:

1. evidenca prijavljenih za vpis in vpisanih študentov,
2. osebni list, ki se vodi za vsakega študenta od vpisa v šolo do končanja študija oziroma do izpisa,
3. zapisnik o izpitu, s katerim se evidentira prijava k izpitu, potek izpita in dosežena ocena,
4. evidenco izdanih dokumentov o končanem študiju.

Na obisku je bila predložena tudi Evidenca o izvajanju izobraževalnega procesa (predavanja, seminarji, vaje), kjer vsak izmed predavateljev evidentira terminsko izvajanje svojega dela izobraževalnega procesa. Hkrati smo dobili vpogled tudi v diplomske naloge študentov. Evidence se hranijo v referatu na lokaciji Hrvatski trg 6 ter se vodijo v tiskani in elektronski obliki. VSŠ pri svojem delu ne uporablja računalniškega programa za višje strokovne šole »Evidenca«.

Iz priložene dokumentacije je razvidno, da je Višja strokovna šola v letu 2009 sodelovala v projektu »Mesec ustnega zdravja« v sodelovanju s Colgate. Ostale oblike sodelovanja v projektih v sodelovanju z drugimi organizacijami oz. višjimi strokovnimi šolami niso razvidne, prav tako niso razvidne objave dosežkov pri strokovnem in razvojnem delu, kar je bilo ugotovljeno tudi na samem obisku šole. Seveda pa se visoka strokovna usposobljenost predavateljev bolj izraža v okviru Stomatološke klinike in Medicinske fakultete. (na primer: uveljavitev programa delovanja referenčnih ambulant, gostujoče predavanje Šole za ustne higienike iz Amsterdama). Višja strokovna šola ni vključena v projekte z gospodarstvom.

Višja strokovna šola ima v programu »Ustni higienik« opredeljeno izvajanje praktičnega izobraževanja za študente prvega in drugega letnika v vseh moduli programa Ustni higienik (Struktura in funkcija telesa in ustne votline, vzroki, preprečevanje in zdravljenje bolezni telesa, Komunikacija, Zobozdravstvena vzgoja in preventiva, Vzroki in, preprečevanje in zdravljenje bolezni zob in ustne sluznice) v skupnem številu 810 ur (razvidno iz Predmetnika).

Šola organizira praktično izobraževanje za študente prvega in drugega letnika. Na obisku je Višja strokovna šola predstavila potek praktičnega izobraževanja. Celotno praktično izobraževanje poteka v okviru višje strokovne šole v prostorih Stomatološke klinike dvakrat oz. trikrat tedensko tekom študijskega leta. Praktično izobraževanje se na takšen način izvaja za prvi in drugi letnik. Študenti pripravijo anamnezo, klinični pregled, načrt zdravljenja in oddajo poročilo o delu. Poročilo o delu prinesejo v vezani obliki na zagovor diplome, kjer del poročila tudi predstavijo. V razgovorih ter iz ogleda je razvidno, da je praktično izobraževanje na visokem strokovnem nivoju in so z njim študenti in zaposleni zadovoljni. Pri izvajanju praktičnega izobraževanja sodelujejo kot mentorji 3 predavatelji. VSŠ nima organizatorja praktičnega izobraževanja, ker menijo, da je zgornji opisan način izvajanja PRI tudi edini izvedljiv način za višješolski program Ustnega higienika ter da študenti PRI ne bi mogli izvajati pri zunanjih delodajalcih oz. v zobozdravstvenih ordinacijah. Šola zato nima sklenjenih pogodb o praktičnem izobraževanju svojih študentov z različnimi podjetji, organizacijami oz. zasebniki.

VSŠ je v dokumentaciji podala visoko (100%) prehodnost študentov iz prvega v drugi letnik. Uspešnost pri opravljanju izpitov je velika, povprečne ocene so visoke. Teme diplomskih nalog razpišejo predavatelji, študenti nato z žrebanjem pridobijo temo diplomske naloge, možen je tudi individualni dogovor glede teme diplomske naloge. Navodila za izdelavo diplomske naloge so pripravljena v pisni obliki.

Do sedaj je diplomiralo 40 študentov. Po zaključku študija morajo diplomanti opraviti še 9 mesečni staž (v tem času morajo opraviti oz. sodelovati pri pregledu 100 pacientov) in nato še državni strokovni izpit, katerega je do sedaj opravilo 9 diplomantov višješolskega programa Ustni higienik, zaradi česar je zaposlenost diplomantov nizka (14,92% za štud. leto 2011/12). VSŠ meni, da je večina diplomantov zaposlenih v okviru opravljanja pripravništva.

Študenti in diplomanti so na razgovoru razmišljali tudi v smeri večjega povezovanja, še posebej med diplomanti, kar se bo dalo uresničiti, ko bo število diplomantov še večje.

Tekom izvajanja študijskega procesa je bilo organizirano anketiranje študentov 2. letnikov (Anketa o kakovosti pouka) ter anketiranje diplomantov (Anketa za diplomante). Študenti niso prejeli povratne informacije o rezultatih anketiranja.

Študentom je ponujena možnost, da se udeležijo seminarjev v okviru domačih strokovnih srečanj. Na teh srečanjih sta tudi diplomantka in diplomant predstavila svoje delo.

Prednosti:

- majhno število študentov, majhne skupine,
- edina šola v Sloveniji, ki izvaja program »Ustni higienik«,
- vrhunski strokovnjaki- predavatelji,

- program usmerjen v takojšnjo uporabo teoretično pridobljenih znanj, namenjen študentom, ki želijo delati v preventivni zobozdravstveni dejavnosti,
- visok strokovni nivo izvajanja praktičnega izobraževanja v okviru šole.

Priložnosti za izboljšanje:

- večja angažiranost in bolj transparentno delovanje posameznih organov višje strokovne šole,
- ustrezno vključevanje študentov oz. diplomantov v organe VSŠ,
- povezovanje z gospodarstvom, sodelovanje z podjetji, inštitucijami, sodelovanje v projektih,
- študentom ponuditi možnosti mobilnosti (npr. projekt Erasmus).

Neskladnosti

- višja strokovna šola nima organizatorja praktičnega izobraževanja,
- praktično izobraževanje se ne izvaja v zobozdravstvenih ordinacijah ali na drugih delovnih mestih zobnega higienika,
- sestava strateškega sveta ni ustrezna.

3. KADRI

Iz dokumentacije, ki je bila komisiji dostopna (letni delovni načrti, samoevalvacijska poročila...) in iz razgovorov s sodelujočimi je razvidno, da ima VSŠ ustrezno zasedenost predavateljskih mest za kvalitetno izvajanje študijskega programa. Predavatelji so imenovani v ustrezne nazive s soglasjem pristojnega strokovnega sveta, kar je razvidno iz predloženih listin (sklepi o imenovanju). Postopke imenovanja šola vodi transparentno in skladno s predpisi. Predavatelji, ki so večinoma zaposleni na Medicinski fakulteti UL in Univerzitetnem kliničnem centru tudi raziskovalno delujejo na področjih študijskega programa VSŠ Skaldens, kar dokazujejo z objavami svojih dosežkov.

Vsi predavatelji, ki niso zaposleni na šoli za nedoločen in poln delovni čas imajo urejena pogodbeno razmerja in ustrezna dovoljenja delodajalca. Kakovost poučevanja se zagotavlja z dodatnim pedagoškim izobraževanjem za učitelje in asistente na matičnih ustanovah. Prav tako je organizirano usposabljanje za mentorje študentom na praktičnem izobraževanju. Šola spoštuje določila o delovni obremenitvi predavateljev.

Sodelovanje predavateljev v projektih gospodarskih družb poteka le v omejenem obsegu in še to je slabo dokumentirano.

Za polni delovni čas je zaposlena direktorica, organizatorja praktičnega izobraževanja nimajo, referent za študente opravlja delo po pogodbi za dopolnilno delo. Zaposleni v podpornih službah imajo možnosti za strokovno izpopolnjevanje tako v svojih matičnih ustanovah kot pri VSŠ Skaldens. Izvedeno je krajše izobraževanje referentke za študente. Podobno je stanje z zagotavljanjem svetovanja pri razvojni poklicni poti zaposlenih. V mednarodne izmenjave niso vključeni, ker šola še nima vzpostavljenih mednarodnih povezav tudi zaradi zelo različnega sistem izobraževanja ustnih higienikov v Evropi. Seveda pa bi se lahko povezovala z drugimi sorodnimi višjimi strokovnimi šolami. Vsi predavatelji prihajajo iz UL ali Univerzitetnega kliničnega centra, kjer sodelujejo v raziskovalnih projektih svojih ustanov, kar bistveno prispeva h kakovosti študijskega programa. To še posebej velja za pripravo diplomskih del, kjer raziskave pogosto potekajo v matičnih ustanovah učiteljev. Iz COBISS podatkov je razvidna ustrezna raven raziskovalnega dela predavateljev. Kakovost izvajanja študijskega programa je zagotovljena tudi z izobrazbeno strukturo zaposlenih in z izvolitvami v nazive Univerze v Ljubljani. V študijskem letu 2011/12 je pouk izvajalo 23 predavateljev, med njimi je 6 rednih profesorjev, 8 docentov, 4 asistenti in 5 predavateljev. Trije predavatelji so v postopku izvolitve.

Strokovne storitve, ki jih opravlja referent in direktorica so: vpis študentov in vodenje študijskih rezultatov (komunikacija s študenti je mogoča v času uradnih ur, prek e-pošte in v nujnih primerih tudi preko SMS sporočil); zbiranje podatkov in analiza študentskih anket, izvajanje samoevalvacije; promocija na šolski spletni strani; organiziranje in vodenje finančnih zadev.

Število študentov na predavatelja je nizko (1 študent na predavatelja). Kakovost izobraževanja in posledično predavateljev se meri s študentskimi anketami (povprečna ocena je relativno visoka) in

samoevalvacijo predavateljev, ki poteka ob koncu pedagoškega procesa. Predavatelji vodijo dnevnik izvedenih predavanj in vaj z ugotovitvami in predlogi, ki jih obravnavajo v pogostih medsebojnih stikih in upoštevajo pri načrtovanju dela v naslednjem študijskem letu. Formalnih oblik poročanja in soočanja mnenj, kot so predavateljski zbor in srečanja strokovnih aktivov ne izvajajo. Iz razgovorov sklepamo na aktivno sodelovanje predavateljev pri vodenju šole, ki pa ni dovolj formalizirano in zato tudi ni dokumentirano. Zadovoljstvo zaposlenih se meri z letnimi anketami. Analiza anket je del poročila, ki ga obravnavajo sodelujoči in komisija za kakovost.

Prednosti:

- zadovoljstvo kadra z razmerami in odnosi na šoli, tako medsebojnimi odnosi kot tudi z odnosi pri delu s študenti,
- visok nivo strokovnosti, prijetno profesionalno delovno klimo ter visoka stopnja zadovoljstva z delom in dosežki,
- ugodno razmerje med študenti in predavatelji.

Priložnosti za izboljšanje:

- prizadevati si za večjo mednarodno mobilnost predavateljev na področju ustnih higienikov,
- aktivirati in dokumentirati delovanje strokovnih aktivov ter predavateljskega zbora kot organa šole,
- razvijati pripadnost šoli in njeno prepoznavnost v javnosti.

Neskladje:

- višja strokovna šola nima redno zaposlenega organizatorja praktičnega izobraževanja kot določa Zakon o višjem strokovnem izobraževanju.

4. ŠTUDENTI

Šola izkazuje skrb za študente in njihovo kakovostno izobraževanje, kar je razvidno iz dokumentacije in je bilo izpostavljeno s strani študentov na razgovorih. Predavatelji so priznani strokovnjaki iz akademske sfere. Študentje so s šolo povezani in verjamejo v poslanstvo in vizijo šole. Ob obisku šole je bilo opaženo dobro sodelovanje med študenti in predavatelji ter vodstvom šole.

Na podlagi obiska šole, intervjujev in dokumentacije ugotavljamo, da vpis študentov na šolo ni usklajen s potrebami relevantnih okolij. Pri tem pogrešamo konkretne analize trga dela in morebitne sporazume o sodelovanju ali pisma o nameri z delodajalci, glede na to, da ne gre za samostojen poklic, ampak se lahko poklic opravlja le v sodelovanju z stomatologom. Državni strokovni izpit, je do sedaj opravilo le 9 diplomantov višješolskega programa, kar kaže na to, da je stik z delodajalci in opravljanje pripravništva po zaključku študija otežen.

Informacije povezane z vpisom in organizacijo študija šola nudi deloma preko spletne strani, študentje pa lahko informacije pridobijo na informativnih dnevih in v referatu za študentska vprašanja, tekom študija pa preko elektronske pošte, z nudenjem celovitih informacij vodstva šole in referata za študentska vprašanja.

Na šoli deluje referat za študentske zadeve, ki študentom nudi informacije in podporo v zvezi s študijem, postopki prijav na izpite ter oddajanjem diplomskih nalog. Referat za študentske zadeve je ustrezno organiziran. Po opravljenih razgovorih sklepamo, da je primerno dostopen študentom. Študentje so o vseh zadevah obveščeni preko elektronske pošte.

Praktično izobraževanje ni organizirano tako kot to predvideva Zakon o višjem strokovnem izobraževanju (ZVSI). Razlog je moč na podlagi razgovora z vodstvom pripisati specifičnosti

izobraževanja in poklica ter zakonskim in drugim omejitvam. Tako se praktično izobraževanje izvaja na šoli, v okviru študijskega procesa oziroma vaj. Študentje v prostorih stomatološke klinike na pacientih v okviru vaj opravljajo praktično izobraževanje, pod nadzorom predavatelja oziroma mentorja. Študentje so s takšno obliko praktičnega izobraževanja dobro seznanjeni in zadovoljni (praktično izobraževanje je podrobneje predstavljeno v drugem poglavju-delovanje visoke strokovne šole). Znanje, spretnosti in veščine, pridobljene izven te šole, se ustrezno priznavajo na pristojnem organu, komisiji za študijske zadeve.

Za zagotavljanje in izboljševanje kakovosti izobraževanja šola zbira in obdeluje različne podatke o številu vpisanih študentov, prehodnosti, izvajalcih, anketiranje študentov in diplomirancev ipd.. Iz dokumentacije je razvidno, da je večina rezultatov zelo dobrih, dobro pa bi bilo z anketiranjem študentov spremljati kakovost izvajanja vsakega predavatelja posebej in izvedbe posameznih predmetov ter pridobljene kompetence študentov in diplomantov. Vodstvo šole bi moralo več narediti v smislu spodbujanja študentov k zaključku študija in samega študija preko različnih marketinških akcij. Preko kluba diplomantov, oziroma alumni kluba, bi bilo potrebno vzdrževati stike z diplomanti, hkrati pa bi povezovanje med študenti in diplomanti lahko prineslo sinergijsko pozitivne učinke za študente, diplomante in šolo.

Študenti so vključeni v samoevalvacijske postopke preko študentskih anket, pri čemer bi bila potrebna povratna informacija študentom o rezultatih anket, prav tako pa je študentom potrebno dati aktivno vlogo pri nastajanju in pisanju samoevalvacijskega poročila in ustrezno zakonsko vključiti študente v komisijo za kakovost. Študentje z samoevalvacijskim poročilom niso seznanjeni, so pa z njim seznanjeni nekateri predavatelji. Dobro bi bilo dati možnost seznanitve s samoevalvacijskim poročilom preko spletne strani višje strokovne šole vsem udeleženiim v študijskem procesu. Po opravljenih intervjujih sklepamo, da rezultate anket upošteva vodstvo, predavatelji ter ostalo osebje.

Študentske mednarodne mobilnosti ni. Študentje so glede tega slabo obveščeni. Šola v ta namen nima posebnega koordinatorja oziroma odgovorne osebe. Za VSŠ je to priložnost, da v prihodnje spodbuja mednarodno mobilnost študentov za prakso in študij v tujini ter nudi pomoč pri organiziranem pridobivanju znanja, spretnosti in veščin na drugih višjih strokovnih šolah (notranja mobilnost) ter v tujini, preko projekta Erasmus, s tem šola postaja zanimivejša tudi za študente.

Študentje niso vključeni v delovanje organov višje strokovne šole, kot je to določeno v zakonu. Iz priložene dokumentacije in razgovorov je razvidno, da je v Strateškem svetu poleg treh predavateljev, dveh predstavnikov delodajalcev, enega diplomanta v svoji sestavi samo en predstavnik študentov (ustrezno število predstavnikov študentov sta dva predstavnika študentov), kar vodstvo opravičuje z majhnim številom študentov na šoli. Prav tako, pa iz ustanovitvenega akta izhaja, da v svetu zavoda, ni predstavnikov študentov (trije), kot to določa 9. člen ZVSI: » šola, ki je organizirana kot enota, ima svoje predstavnike v svetu zavoda oziroma organu upravljanja gospodarske družbe, katerega organizacijska enota je. Po svojem položaju je član ali članica (v nadaljnjem besedilu: član) sveta zavoda predsednik ali predsednica (v nadaljnjem besedilu: predsednik) strateškega sveta, v njem morajo biti najmanj trije predstavniki študentov. Število predstavnikov v svetu in njegova sestava se določita z aktom o ustanovitvi.« vključenost študentov je še toliko bolj potrebna in pomembnejša, glede na to, da gre za izredni študij z visoko šolnino. Študente je potrebno spodbujati za aktivno delo v organih šole in informirati študente o delu organov preko predstavnikov študentov v organih šole. V ta namen bi bilo na šoli kljub majhnemu številu študentov in neobveznosti dobro organizirati študentski svet.

Prednosti:

- študenti so zadovoljni s študijem in zaposlenimi na šoli (referat, vodstvo in predavatelji).

Priložnosti za izboljšanje:

- spodbujanje študentov za aktivno delo v organih šole in informiranje študentov o delu organov preko predstavnikov študentov,
- povezovanje med študenti in diplomanti,
- povezovanje šole z delodajalci,
- vzpostavitev študentskega sveta (kljub neobveznosti).
- povečati mednarodno mobilnost (npr. Erasmus).
- na spletni strani podati več informacij o izvajanju študijskega programa »ustni higienik«,
- omogočiti dostop do informacij za študente preko spletne strani (urniki, obrazci, delovni čas, spremembe...).

Neskladnosti

Neustrezna vključenost študentov v organe višje strokovne šole

5. MATERIALNI POGOJI

VSŠ ima v najemu primerne prostore in opremo za uresničevanje svojega poslanstva. Zagotovljena so materialna in finančna sredstva, ki omogočajo uresničevanje ciljev iz strateškega načrta.

Prostori za izvajanje študija in za referat za študentske zadeve, so na isti lokaciji v Stomatološki kliniki, Hrvatski trg 6, za predavanja ima najeto dodatno predavalnico v bližini. Sedež s tajništvom zavoda je na ločeni lokaciji (Ulica bratov Jančar 25, Ljubljana), in si ga komisija med obiskom ni ogledala.

Delovanje šole in izvajanje študijskih programov je podprto s sodobno informacijsko-komunikacijsko ter drugo učno tehnologijo in opremo. Manjši delež opreme je lasten, sicer pa v najemu. Večinoma se uporablja informacijska učilnica Medicinske fakultete, in vajalnica Stomatološke klinike, ki sta dobro opremljeni. Šola nima lastne informacijske opreme namenjene študentom. Študenti ne uporabljajo e-portala ali e-podprtega sistem izobraževanja. Nakup in/ali razvoj novih računalniških programov in opreme ni planiran. Zaradi majhnega števila študentov je razpoložljive tehnologije dovolj (1 računalnik na študenta).

Študentje VSŠ Skaldens uporabljajo Centralno medicinsko knjižnico, ki je največja in najbogatejša knjižnica za področje biomedicine v Sloveniji. Uporaba temelji na ustreznih formalnih sporazumih med VSŠ Skaldens in Medicinsko fakulteto UL. Knjižnica zagotavlja študentom dostop do kakovostnih informacijskih virov za vsa področja klinične medicine in temeljnih ved. CMK nudi kakovostno informacijsko podporo študentom in zaposlenim na Medicinski fakulteti ter raziskovalcem in zdravstvenim delavcem v slovenskem prostoru. Vsa ponudba knjižnice, vključno z bogato digitalno knjižnico, je vedno dosegljiva na portalu CMK, 24 ur na dan. Knjižnični fond obsega okoli 150.000 tiskanih enot knjig in periodičnih publikacij, 1.600 tekočih naslovov elektronskih in 260 tiskanih biomedicinskih revij ter okoli 6.800 elektronskih knjig z medicinsko vsebino. CMK opravlja različne informacijske storitve za knjižnice in uporabnike iz vse Slovenije, zato ima vlogo nacionalne medicinske knjižnice v državi. Obvezna oz. priporočljiva študijska literatura je študentom brezplačno dostopna v knjižnici tudi v digitalizirani obliki.

Najem prostorov je razviden iz najemnih pogodb, ki pa niso posodobljene, cene najema so še vedno v tolarjih. Prostori zavoda ustrezajo številu vpisanih študentov in so na taki lokaciji, da je omogočeno nemoteno izvajanje študijskih programov ter strokovno in razvojno delo. Površina prostorov namenjenih predavalnicam je 2 kvadratna metra na študenta in 7 kvadratnih metrov na študenta pri vajah. Prostori in oprema niso prilagojeni za študente s posebnimi potrebami, šola teh študentov tudi ne vpisuje.

VSŠ Skaldens redno pripravlja načrte za zagotavljanje finančnih, materialnih in drugih virov (vložkov), ki so potrebni za delovanje šole, ter preverja njihovo izvajanje. Sredstva so zagotovljena predvsem za študijski program, ki ga šola izvaja. Viri financiranja so zagotovljeni vsaj za obdobje akreditacije. Sredstva za študijsko dejavnost so predvsem iz šolnin. VSŠ ne pridobiva sredstev iz proračunskih virov niti iz evropskih in drugih mednarodnih projektov, v manjši meri le na trgu (okoli 15000 evrov

letno). Sredstva, namenjena za izobraževalno, oziroma študijsko delo so gospodarno načrtovana in učinkovito razporejena. VSŠ spremlja porabo pridobljenih sredstev ter učinkovitost in uspešnost porabe po posameznih dejavnostih. Skupna vrednost vseh pridobljenih sredstev je 142 000 evrov za 2009/10, 153 500 evrov za 2010/11 in 158 800 evrov za 2011/12 leto. Materialni stroški (v višini 6.749 evrov) zajemajo predvsem stroške pisarniškega materiala in strokovne literature, stroški storitev (v višini EUR 90.078) pa stroške predavateljev, zunanjih sodelavcev in najemnine za predavalnice in stroške dela strokovnih in vodstvenih delavcev (v višini EUR 38.398).

Prednosti:

- vrhunska oprema za izvajanje pedagoškega procesa,
- uporaba ustrezno opremljenih prostorov v Stomatološki kliniki,
- ugodna lokacija šole,
- dostopnost do vodilne medicinske knjižnice,
- dostopnost do sodobne IKT.

Priložnost za izboljšanje:

- večanje deleža lastne študijske opreme,
- večanje deleža lastnih prostorov za izobraževanje,
- pridobivanje finančnih sredstev na trgu, pri sodelovanju v projektih in drugje.

Neskladnosti niso bile ugotovljene.

6. ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI

Šola vodi sistem kakovosti na podlagi Poslovnika kakovosti, v katerem so opredeljeni cilji delovanja VSŠ: uspeh in zadovoljstvo udeležencev, uspešno in kakovostno izvajanje študijskega programa, zagotavljanje čim večje študijske uspešnosti študentov, skrb za razvoj učnega okolja. Poslovnik kakovosti ni javno objavljen.

Na šoli deluje Komisija za spremljanje in zagotavljanje kakovosti, ki je sestavljena skladno z zakonom in jo sestavlja pet predavateljev ter dva študenta, kar je razvidno iz Pravilnika o organizaciji in delovanju višje strokovne šole za ustne higienike. Člani Komisije za kakovost se sestajajo neformalno, formalnih sestankov nimajo. Študenti so v proces kakovosti vključeni z izpolnjevanjem anketnih vprašalnikov (samo študenti 2. letnika in diplomanti), predstavniki letnikov niso sodelovali v Komisiji za kakovost.

Dejavnost šole se načrtuje s petletnim razvojnim programom in vsakoletnim Letnim delovnim načrtom. Letni delovni načrt pripravi ravnatelj. Izvajanje predvidenih aktivnosti se spremlja s samoevalvacijskim poročilom, pripravljenim v obliki kratkega pregleda delovanja VSŠ, ki ga ravnatelj pripravi za posamezno študijsko leto. Samoevalvacijsko poročilo ni javno objavljeno.

Iz prejete dokumentacije (Analiza anketnih vprašalnikov) je razvidno, da je VSŠ izvedla Anketo o kakovosti pouka (2009/10, 2011/12) in Anketo za diplomante (2013). Ankete pripravlja referentka, komisija za kakovost pri izvajanju anketiranja ne sodeluje. Iz analize anket je razbrati, da želijo študenti več praktičnega pouka, vodstvo zato v bodoče načrtuje spremembe v smeri povečanja števila ur praktičnega pouka. Dosedanji ukrepi iz priloženih samoevalvacijskih poročil niso razvidni.

Z izsledki anket so bili predavatelji seznanjeni na neformalnih sestankih (predvsem za tiste predmete, katere so študenti v anketi ocenili z nižjim zadovoljstvom). Študenti niso dobili povratne informacije o rezultatih ankete.

Informacije o izvajanju študijskega programa so dosegljive na spletni strani, hkrati se pred vpisnimi roki izvaja tudi radijska promocija. Dosežki predavateljev Višje strokovne šole za Ustne higienike ter drugih zaposlenih niso objavljene. Nedvomno pa se visoka strokovna usposobljenost predavateljev bolj izraža v delovanju na Stomatološki kliniki ter Medicinski fakulteti.

Priložnost za izboljšanje:

- večje vključevanje komisije za kakovost in ostalih udeležencev v procese izvajanja kakovosti,
- priprava anketiranja tudi za izvajanje posameznih predmetov ter anketiranja o zadovoljstvu zaposlenih,
- priprava obsežnejšega samoevalvacijskega poročila, ki vključuje vse dejavnosti oz. področja, ki so se izvajala v smislu izobraževalnega procesa, praktičnega izobraževanja, vključevanja v projekte,
- javna objava dokumentov kakovosti (poslovnik, samoevalvacijska poročila),
- seznanjanje zaposlenih in študentov z analizami anketiranja.

Neskladnosti niso bile ugotovljene.

POVZETEK

Višja strokovna šola za ustne higienike, ki deluje v sklopu zasebnega zdravstvenega zavoda SKALDENS ima izdelano in javno objavljeno vizijo in poslanstvo. Poslanstvo šole je izobraževati za poklic ustnega higienika in s tem preko preventivnih dejavnosti vplivati na izboljšanje oralnega zdravja prebivalcev. Poslanstvo je družbeno pomembno, a žal premalo priznано tudi znotraj zobozdravstven stroke, tako da šola ostaja v svojih prizadevanjih osamljena, kar deluje zavirajoče na njen razvoj in večjo prepoznavnost v javnosti. S ciljem uresničevanja zastavljene vizije naj bi šola izdelala strategijo, v katero naj bi bili zajeti mehanizmi za ugotavljanje in sledenje zaposlovanja diplomantov, za sledenje trgu dela, za večjo prepoznavnost šole v javnosti ter za vzpostavljanje mednarodnih povezav.

Vpis že nekaj let stagnira, ni pa zaznati pobud ali dejavnosti za povečanje vpisa, kar bi bilo v skladu z zastavljenimi cilji. Čeprav je prehodnost iz prvega v drugi letnik visoka, ni prizadevanj za skrajšanje časa od končanja drugega letnika do opravljene diplome, za iskanje vzrokov ali za premislek o zahtevnosti diplome. Šola naj bi se tudi vključila v procese oblikovanja profila svojih diplomantov kot reguliranega poklica in s tem povečala možnosti zaposlovanja.

Šolo odlikujejo dobro usposobljeni predavatelji (vsi predavatelji imajo ustrezna imenovanja) tako na strokovnem kot na raziskovalnem področju, ker pa so v rednih delovnih razmerjih na drugih ustanovah je vprašljiva njihova pripadnost šoli in s tem tudi razvijanje specifičnih strokovnih področij relevantnih za ustnega higienika. Šolo odlikujejo tudi zgledni odnosi med predavatelji in študenti in visoko izraženo zadovoljstvo vseh sodelujočih z delom in študijskimi pogoji na šoli. Po rezultatih anket, drugih poročil in po opravljenih razgovorih sodimo, da se tako diplomanti kot delodajalci strinjajo z dobro usposobljenostjo in posledično z dobro zaposljivostjo absolventov in diplomantov. Glede na delovanje ostalih višjih strokovnih šol je vprašljivo drugačno izvajanje praktičnega izobraževanja, kar vodstvo šole utemeljuje s specifičnostjo zdravstvene dejavnosti. Zaradi drugače organiziranega praktičnega

izobraževanj šola nima sistematiziranega delovnega mesta organizatorja praktičnega izobraževanja in tudi ne sklenjenih pogodb z delovnimi organizacijami ali zavodi, tako kot imajo to druge strokovne šole. Šola ima vzpostavljene vse organe in komisije ter izdelane ustrezne planske dokumente, vendar pa večino organizacijskega dela opravlja ravnatelj, člani različnih komisij pa tudi strateškega sveta se srečujejo le neformalno. Šola deluje v najetih prostorih (Stomatološka klinika) v najemu je tudi večina opreme, ki jo potrebujejo za izvajanje izobraževanja. Prav zato ima šola dobre materialne pogoje za delo študentov in predavateljev. Majhno število študentov omogoča tudi pregledno delovanje, olajša administriranje in omogoča pristnejše odnose med študenti in predavatelji. Študentje niso polno vključeni v delovanje organov višje strokovne šole, kot je to določeno v zakonu. V svet zavoda tudi ni vključenih ustrezno število študentskih predstavnikov.

Šola se financira skoraj izključno s šolninami, ostali prihodki so večinoma slučajni, saj šola nima izdelane strategije za pridobivanje finančnih virov iz sodelovanja s podjetji, zasebnimi klinikami, zdravstvenimi zavodi in drugimi potencialnimi partnerji.

Šola ima sprejet Poslovnik kakovosti in ustanovljeno Komisijo za spremljanje in ugotavljanje kakovosti redno se izvajajo študentske ankete o študijskem programu, razvijajo pa tudi nekaj drugih anket npr. anketo o diplomatih in anketo o zadovoljstvu zaposlenih. Samoevalvacijska poročila so skromna in ne vključujejo vseh dejavnosti, ki določajo kakovost izobraževanja. Pomanjkljive so tudi povratne informacije študentom in predavateljem.

Ugotavljamo, da šola na večini področij deluje skladno z Zakonom o višjem strokovnem izobraževanju in Merili za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol. Neskladnosti so bile ugotovljene le pri nezasedenem mestu organizatorja praktičnega izobraževanja, kar šola utemeljuje s specifičnostjo svoje dejavnosti in pri vključenosti študentov v strateški svet šole in svet zavoda, kar šola utemeljuje z majhnim številom študentov.